

FAQ over GIK

WNH steunt op vier soorten hulpbronnen voor onze overzeese programma's: mensen (medewerkers en vrijwilligers), geld, ondersteuning met capaciteit, en geschonken goederen ("gifts-in-kind" oftewel "donaties in natura", afgekort tot "GIK"). Bijna iedereen weet hoe belangrijk geld en mensen zijn voor ons werk. Maar GIK zijn bij veel mensen onbekend, hoewel de WNH-familie elk jaar meer dan \$ 200 miljoen (€ 150 miljoen) aan donaties in natura kan inzetten waarbij wereldwijd strikte normen gelden volgens het "best practice"-principe. Hierna volgen enkele veelgestelde vragen (FAQ) over GIK, die we als wereldwijde marktleider van GIK in de laatste 15 jaar veel gehoord hebben.

1. Wat zijn Gifts-in-Kind (GIK)?

Gifts-in-Kind zijn goederen die gedoneerd worden en die WNH gebruikt voor liefdadigheidsdoeleinden. De goederen kunnen bestaan uit bijvoorbeeld dure innovatieve geneesmiddelen of brandweerauto's, maar ook uit basisbenodigdheden zoals kleding en bulkhoeveelheden pasta of graan. De waarde van een container met goederen kan variëren van een paar duizend dollar tot € 10 miljoen of meer.

Sommige organisaties kunnen kleine hoeveelheden GIK verwerken zoals bijvoorbeeld een zitbank of enkele kledingstukken. WNH richt zich op veel grotere hoeveelheden, in het algemeen genoeg om ten minste een 20'-zeecontainer te vullen.

2. Zijn GIK echt belangrijk voor humanitair werk?

Ja! Soms kunnen GIK letterlijk het verschil tussen leven en dood betekenen. Kostbaar voedsel bereikt een door hongersnood geteisterd land. Nieuwe medicijnen maken een einde aan een epidemie. Van bouwmaterialen worden huizen gebouwd voor slachtoffers van een ramp. Boeken bieden een kans op onderwijs die er anders niet zou zijn. Groentezaden zorgen voor voedsel en economische kansen en verhogen ook nog de gezondheid.

3. Hoe komt WNH aan GIK?

De wereldwijde WNH-familie ontvangt de meeste GIK-donaties van bedrijven, van serviceorganisaties zoals Rotaryclubs, kerken en andere liefdadigheidsinstellingen of humanitaire organisaties. Wij ontvangen ook overschotten van de overheid, met name overtollig geworden apparatuur van militaire bases en afgeschreven gemeentelijke brandweerwagens en ambulances.

4. Waarom van andere liefdadigheidsinstellingen?

Bedrijven doneren GIK op dezelfde manier als individuen geld doneren: ze geven aan organisaties die ze sympathiek vinden en die het "beschikbare overschot" willen hebben op de dag dat het beschikbaar is! Dit houdt in dat wij rechtstreeks van sommige bedrijven goederen krijgen en dat andere liefdadigheidsinstellingen weer goederen krijgen via hun eigen contacten. Als een van ons een "overschot" heeft, dan ruilen we dat onderling via onze individuele contacten of op andere manieren zoals via het virtuele magazijn op <www.globalhand.org>.

5. Hoe garandeert WNH de kwaliteit van GIK?

Ons beleid is dat we NOOIT rotzooi accepteren. En omdat we al 15 jaar marktleider in GIK zijn, heeft de WNH-familie een "geen rotzooi"-reputatie opgebouwd bij donoren en bij de mensen die we in het buitenland helpen. Onder "rotzooi" verstaan we hier medicijnen waarvan de uiterste houdbaarheidsdatum verstreken is, ongeschikte tweedehandskleren, kapotte apparatuur, achterhaalde leerboeken en andere dingen die gevaarlijk of onbruikbaar zijn, of die misschien door de ontvanger als beledigend ervaren zouden kunnen worden.

Veel van de GIK-donaties zijn gebaseerd op vertrouwen. Wij kennen onze donoren en zij kennen ons. Wij bieden onze donoren een enorm voordeel: wij voldoen aan hun wens dat hun goederen daadwerkelijk gebruikt worden in het buitenland.

Veel deelnemers aan de wereldwijde GIK-gemeenschap kennen elkaar door handelsgroepen zoals *Interaction* (<www.interaction.org>), *Global Hand* (<www.globalhand.org>) en de *Association of Evangelical Relief and Development Organizations* "AERDO" (<www.aerdo.org>). Als iemand probeert rotzooi voor kwaliteit te laten doorgaan, dan laten we dat aan de anderen weten. Hierdoor kunnen wij allemaal op een verantwoorde manier werken zonder onze tijd en het geld van de donoren te verspillen en zonder de ontvanger te ontmoedigen met een tegenvallende gift.

Als essentiële kwesties zoals de productveiligheid het vereisen, worden onze goederen geïnspecteerd voordat ze verscheept worden. Dit gebeurt door vertegenwoordigers van WNH en/of vertegenwoordigers van de overheid en nogmaals door vertegenwoordigers van de overheid in het ontvangende land.

6. Welke landen geven hun GIK aan de WNH-familie?

In de afgelopen twee jaar hebben we donaties ontvangen van de VS, Engeland, Schotland, Canada, Hongkong, Frankrijk, Nederland en Zweden. We zijn bezig met verzoeken voor GIK in landen in de Pacific regio en in de Europese Unie (EU). We hebben meerdere aanbiedingen gehad van bedrijven in andere landen, maar deze donaties hebben we als "niet geschikt" verklaard omdat ze niet voldoen aan onze kwaliteitsnormen en doelstellingen.

7. Hoe bepaalt WNH aan wat voor GIK er in het buitenland behoefte is?

We ontvangen veel aanvragen voor GIK, zowel van onze bestaande programmapartners als van nieuwe organisaties die van ons gehoord hebben. Alle aanvragen die we honoreren zijn afkomstig van bronnen (non-profit organisaties, serviceorganisaties, ministeries, etc.) die bewezen hebben dat ze GIK kunnen afhandelen en die succesvol en legaal binnen hun eigen cultuur werken.

We hebben ook goederenkanalen voor noodhulpbevoorrading en we houden praktisch het hele jaar door noodhulp bij de hand in een aantal landen waar hetzij natuurrampen hetzij humanitaire crises het nodig maken dat er binnen 24 uur hulp moet worden geboden.

8. Ik heb gehoord dat sommige GIK in het buitenland gedumpt worden. Is dit waar?

Helaas is het waar dat sommige bedrijven GIK zien als een manier om op te ruimen, maar wij zullen hier willens en wetens nooit aan meewerken. Daar komt nog bij dat onze goederen altijd door onze ontvangers worden geaccepteerd en goedgekeurd voordat we de goederen per boot, vrachtauto of vliegtuig verzenden. We zullen NOOIT bewust iets verzenden om maar te kunnen zeggen dat we iets verzonden hebben.

9. Hoe weet je dat de GIK van WNH "echt bij die mensen terechtkomen die het nodig hebben"?

Al onze GIK worden beveiligd tijdens het transport en het distributieproces. De beveiliging verschilt van land tot land en kan zelfs tussen verschillende gemeenschappen in een land verschillen.

Bij onze GIK worden verschillende internationaal erkende juridische documenten (waaronder een vrachtbrief) toegepast, zodat we er zeker van zijn dat onze goederen daadwerkelijk worden vervoerd en aankomen. Maar liefst 17 juridische, door een accountant te controleren documenten kunnen er nodig zijn voor elke container die we naar het buitenland verzenden.

Zodra de GIK in het ontvangende land aankomen, worden de goederen ingeklaard en opgeslagen tot het moment van distributie. De opslag gebeurt vaak in zwaarbeveiligde pakhuisen met gewapende bewakers.

Onze lokale werknemers of programmapartners verdelen dergelijke GIK direct onder de mensen die het nodig hebben. Elke verdeling van goederen wordt gecontroleerd (en ter beveiliging regelmatig begeleid door lokale politie). Medicijnen worden gedistribueerd door gekwalificeerde, professionele vervoerders onder de mensen die ze nodig hebben; medicijnen worden niet rechtstreeks aan individuele personen verstrekt.

Daarna ontvangen we schriftelijke rapportages uit het veld die door een accountant gecontroleerd worden, waarin beschreven is op welke manieren de goederen gedistribueerd werden en wie ze ontvangen hebben. Vaak krijgen we er ook foto's bij.

Als GIK-zendingen uiterst gevoelig zijn, kan het zijn dat medewerkers van het hoofdkantoor van WNH meegaan om de distributie in het buitenland te begeleiden en/of om ter plekke accountantsonderzoek te verrichten. We werken tevens samen met medewerkers van andere humanitaire organisaties om op elkaars GIK te passen. Dit bevordert de samenwerking en is een kostenbesparende manier om ons allemaal tegen misbruik van GIK te beschermen.

WNH voert het beleid serieuze media altijd uit te nodigen om projecten waar onze GIK naar toe gaan te bezoeken. Zo kunnen ze zelf zien welke voordelen een dergelijk GIK-programma heeft en welk proces we doorlopen om er zeker van te zijn dat de goederen veilig worden afgeleverd. Toen de WNH-familie enkele jaren geleden meer dan 40.000 dozen met noodhulp voor vluchtelingen naar Kosovo stuurde, hebben Amerikaanse

televisieverslaggevers maar één enkel geval van onterecht gebruik gevonden en dat was in een chaotisch oorlogsgebied.

10. Hoe voorkom je misbruik van GIK?

Ons antwoord hangt enigszins af van het soort GIK en van wat er bedoeld wordt met "misbruik".

We verzenden bijvoorbeeld geen medicijnen die mogelijk onbekend zijn bij plaatselijke doktoren en gezondheidsinstanties. Datzelfde geldt voor sommige medicijnen die in hoge mate als "te controleren substanties" beschouwd worden: deze moeten in vergrendelbare kasten kunnen worden opgesloten en medisch opgeleid personeel dient toezicht op deze medicijnen te houden, zodat ze niet ten onrechte voorgeschreven, gestolen, of misbruikt worden.

"Misbruik" kan ook betekenen dat GIK die verzonden zijn voor gratis distributie op een illegale manier verkocht worden. Onze ontvangers zijn goed op de hoogte van onze mening hierover; die wordt duidelijk vastgelegd in ons contract dat we met elk van hen afsluiten. Ze worden er ook met nadruk op gewezen dat ze met elke schending van het contract het volgende riskeren: (1) onmiddellijke beëindiging van toekomstige verzendingen; (2) mogelijke terugname van overgebleven voorraden voor een andere lokale groep; en (3) strafrechtelijke vervolging of overige juridische stappen voor schadevergoeding aan ons.

Veel van onze methoden om GIK tegen misbruik te beschermen zijn te vergelijken met de strikte procedures die we hanteren om financiële fraude in het buitenland te voorkomen.

11. Hoe wordt de waarde van GIK bepaald?

De WNH-familie hanteert een vastomlijnde methode die bekend staat onder de naam "Interagency GIK Standards" en voor het eerst is verspreid in 1992. Kijk op <www.aerdo.org> voor het complete 28 pagina's tellende document met technische gegevens). Deze GIK-normen worden nu vrijwillig gehanteerd door duizenden humanitaire organisaties over de hele wereld.

In principe taxeren de bedrijven die goederen aan ons doneren hun GIK tegen reële marktwaarde, vastgesteld tegen groothandelsprijs of lager, of tegen een prijs die twee redelijke partijen mogelijk zouden overeenkomen onder normale omstandigheden en rekening houdend met kwantiteit, verpakking, ophanden zijnde vervaldata, etc.

WNH vergelijkt vervolgens de opgegeven reële marktwaarde voor de groothandel met andere onafhankelijke bronnen (catalogi van fabrikanten etc., als ook de in de industrie gebruikelijke gemiddelde kiloprijzen voor bulkprijzen tweedehandskleding, etc.). WNH taxeert de GIK op de door de donor toegekende laagste waarde of de waarde zoals die uit onze onafhankelijke bronnen blijkt.

We zullen de waarde van de GIK nog verder verlagen als bijvoorbeeld de verpakking beschadigd is of als er verkeerde etiketten op de producten zitten.

12. Verzenden jullie wel eens "goederen zonder waarde"?

Ja, als met "goederen zonder waarde" bedoeld wordt dat er geen reële marktwaarde aan toe te kennen is, maar dat we ze toch nog nodig hebben en kunnen gebruiken bij onze projecten.

We verzenden GEEN "waardeloze" goederen (d.w.z. onbruikbare goederen en producten).

13. Verzenden jullie wel eens GIK puur gebaseerd op hun waarde?

We accepteren of weigeren nooit een GIK-donatie die alleen op waarde is gebaseerd, tenzij de betreffende goederen effectiever in het betreffende land kunnen worden ingekocht. Uit onze verzendrapportages blijkt dat we containers verzenden die qua inhoud variëren van boeken met een waarde van € 70.000 (groothandelsprijs of lager) tot brillen (€ 1,2 miljoen) en exotische nieuwe medicijnen (oplopend vanaf € 12 miljoen voor elke container die we van de fabrikant ontvangen).

14. OK, GIK zijn belangrijk in het buitenland. Maar waarom is het ook belangrijk voor donoren van WNH?

Elke donor wil dat zijn gift efficiënt en effectief gebruikt wordt. GIK, mits op de juiste manier gebruikt, bieden zowel voordeel aan de donor als aan de begunstigde in het buitenland.

1. Onze donoren weten dat het geld voor het GIK-programma van de WNH-familie gebruikt wordt om vaak levensnoodzakelijke voorraden te verzenden aan mensen die deze nodig hebben.
2. Deze voorraden bestaan meestal uit goederen die het gastland om economische, politieke, commerciële of juridische redenen anders niet zou hebben.
3. In de loop van een normaal jaar wordt de gelddonatie van elk lid van de wereldwijde WNH-familie ongeveer verachtvoudigd in GIK-waarde – berekend tegen groothandelsprijzen of lager. Met andere woorden, elke € 1,- die aan WNH wordt gegeven, stelt ons in staat om meer dan € 8,- aan hulp te bieden. Sommigen noemen dit wel het "achtvoudige effect van ons serviceprogramma".

15. Waarom worden GIK in de financiële overzichten van WNH opgevoerd als inkomen terwijl het geen echt geld is?

Hiervoor zijn drie redenen:

1. In de meeste van de WNH-landen is elke materiële bijdrage (d.w.z. dat het een substantiële waarde vertegenwoordigt zoals door de accountants wordt vastgesteld) van invloed op het "netto bedrijfsresultaat" en moet dus ook gerapporteerd worden.
2. De GIK Interagency-normen die WNH onderschrijft en die wereldwijd gebruikt worden, vereisen deze financiële benadering als "best practice", net zoals veel regelgevende instanties en nationale belastingdiensten dit ook doen.
3. Door de waarden van GIK op deze manier weer te geven, krijgen onze donoren een veel beter beeld van de reikwijdte van onze activiteiten en de risico's en verantwoordelijkheden die we nemen bij de levering van humanitaire goederen en diensten. Ook geeft het een goed beeld van het effect dat elke bijdrage van een donor aan onze projecten heeft.

16. Wat wordt bedoeld met risico's en verantwoordelijkheden?

WNH heeft verschillende lagen van verantwoordelijkheden bij elke GIK-zending: verwerving, goede documentatie en productveiligheid, douaneformaliteiten, goede distributie en controle, maar ook een adequate terugrapportage aan onze GIK- en andere donoren en meer dan adequate voorzorgsmaatregelen met betrekking tot antiterrorisme.

WNH loopt eveneens risico's met elke GIK-donatie die geaccepteerd wordt. Het versturen van niet-deugdelijk voedsel naar een land zou bijvoorbeeld onze relatie met andere organisaties kunnen beschadigen, inclusief de partners met wie we grote investeringen financieren.

En wanneer, door vertraging bij de douane of op weg naar een ziekenhuis, de uiterste houdbaarheidsdatum van geneesmiddelen verlopen is, loopt WNH het risico hoge kosten te moeten betalen voor het op een juiste manier afvoeren van gevaarlijk chemisch afval (namelijk de medicijnen waarvan de datum verlopen is).

Een nog persoonlijker risico lopen we doordat sommige landen waarvan WNH goederen ontvangt, leidinggevenden van WNH kunnen vervolgen als onze GIK in handen van terroristen vallen waardoor zij direct of indirect hun doel kunnen verwezenlijken.

17. Waarom zijn er niet meer lokale (binnenlandse) groepen die in het eigen land GIK in hun programma's gebruiken?

Er zijn wel groepen die dit doen, vooral als ze donaties van particulieren krijgen, de hoeveelheid aankunnen en kunnen voldoen aan de gezondheids- en veiligheidseisen voor de dure reiniging van tweedehandskleding.

Veel fabrikanten en andere bedrijven verbieden echter lokaal gebruik van hun overtollige producten, omdat zulke gedoneerde goederen de normale verkoop van hun producten ter plaatse kunnen ondermijnen.

In de Verenigde Staten gebruikt de WNH-familie binnenlandse GIK om zowel haar lokale programma's voor rampenbestrijding te steunen als voor voedselverstrekking aan Amerikaanse Indiaanse families.

Als lokale liefdadigheidsinstellingen in hun eigen gemeenschappen de GIK goed kunnen gebruiken, dan hopen we dat ze dat ook doen. En als wij toepasselijke GIK beschikbaar hebben om met ze te delen, dan doen we dat graag.

18. Waarom zou een bedrijf GIK aan WNH of een andere liefdadigheidsinstelling willen doneren?

Zelfs de grootste bedrijven zijn een verzameling van mensen: medewerkers en aandeelhouders van vlees en bloed met het hart op de juiste plaats. En dus hebben kledingfabrikanten exclusief kleding geproduceerd voor kinderen aan wie de WNH-familie in het buitenland ondersteuning biedt. Sommige farmaceutische bedrijven, die de waarde van de AERDO Interagency GIK-normen onderschrijven, produceren nu opzettelijk een overschot bij de productie van nieuwe medicijnen, voor exclusief GIK-gebruik door organisaties die de GIK-industriënormen hanteren.

In sommige landen ontvangen onze GIK-donoren speciale belastingvoordelen waarbij GIK geldt als een bijdrage aan liefdadige doelen.

Soms doneren bedrijven aan WNH omdat we kunnen helpen opslagruimte vrij te maken door een overschot van goederen sneller te verplaatsen dan dat zou gebeuren als het bedrijf z'n eigen distributiekanaal zou gebruiken.

En om eerlijk te zijn, als bedrijven kijken naar hun nettoresultaat, dan is het doneren van GIK vaak veel minder kostbaar dan andere manieren om van hun overtollige voorraden af te komen, met of zonder belastingvoordelen.

We willen echter nogmaals benadrukken dat WNH het belang van de donor om opslagruimte vrij te maken of om van overtollige voorraden af te komen, nooit boven onze eisen stelt dat GIK van hoge kwaliteit moeten zijn en dat ze nuttig moeten zijn voor onze begunstigden.

19. Worden GIK ooit in het buitenland verkocht?

We waarschuwen onze partners dat als dit ooit gebeurt, zij geen verdere verzendingen van ons meer krijgen en dat ze het risico lopen op strafrechtelijke vervolging en juridische terugvordering door WNH en het donerende bedrijf. Elke programmapartner tekent een contract met WNH om onze GIK tegen dit soort praktijken te beschermen.

In uitzonderlijke gevallen zal een GIK-donor toestaan dat zijn goederen in het buitenland te gelde worden gemaakt, waarbij alle opbrengsten uitsluitend ten goede komen aan liefdadigheidsdoelen. Dit gebeurt alleen met de schriftelijke toestemming van de oorspronkelijke GIK-donor.

En in het geval dat vanwege de lokale cultuur het aanzien van de ontvanger beschermd moet worden, kan het zijn dat WNH of onze lokale partner een hele kleine vergoeding vraagt voor medicijnen of voor röntgenfoto's in een ziekenhuis etc. Indien dit gebeurt, wordt de prijs aangepast aan wat de betreffende persoon kan betalen, waarbij uiterst lage bedragen gehanteerd worden die meer symbolisch voor menswaardigheid dan kostendekkend zijn.

20. Wat zijn voor het WNH de grootste uitdagingen bij het gebruik van GIK?

Op dit moment zijn dat drie punten:

1. **Terrorisme:** De WNH-familie gebruikt wereldwijd grote hoeveelheden GIK. We hebben ook projecten lopen in sommige "moeilijke" landen waar onze goederen een andere bestemming zouden kunnen krijgen en waardoor ze (direct of indirect) terroristische activiteiten zouden kunnen ondersteunen. Voedselvoorraden zouden bijvoorbeeld ingezet kunnen worden om een terroristisch kamp van voedsel te voorzien.

De WNH-familie heeft uiterst strakke, wereldwijde procedures ingevoerd om elke kans op terroristische activiteit bij onze partners, onze eigen organisaties, bij de banken die we gebruiken en bij de andere groepen waar onze partners mee samenwerken te minimaliseren of te elimineren.

2. **Secundaire markten:** Als een fabrikant een overschot van een product heeft, kan het bedrijf de goederen aan een liefdadigheidsinstelling doneren (en mogelijk een belastingvoordeel krijgen), of ze kunnen het tegen hoge kortingen verkopen via een dumpzaak die de goederen tegen extreem lage prijzen verkoopt.

Sommige bedrijven kiezen ervoor met verlies te verkopen omdat het doneren van GIK een risico van fiscale controle met zich meebrengt als ze het als aftrekpost opvoeren.

3. Soms kiest een bedrijf voor het **vernietigen** van goederen die ook als GIK-donatie hadden kunnen dienen, omdat de risico's op aansprakelijkheid (dit geldt speciaal voor voedsel en medicijnen) te groot

zijn. We hopen dat dit soort aansprakelijkheid ondervangen kan worden door lokale "welwillende" wetgeving.

21. Heeft u enig bewijs dat terroristische groeperingen GIK gebruikt hebben?

We hebben geen direct bewijs dat GIK die door WNH gedistribueerd zijn, gebruikt of verdeeld zijn door terroristen, noch hebben we gehoord dat dit bij een van de andere liefdadigheidsinstellingen die GIK distribueren is gebeurd. Ondanks het feit dat wij strenge voorzorgsmaatregelen hanteren om een dergelijke gebeurtenis te voorkomen, brengt het werken in derde wereld landen het risico met zich mee dat vroeg of laat een dergelijk corrupt gebruik zou kunnen gebeuren. Mocht het ooit bij WNH of een andere liefdadigheidsinstelling gebeuren, dan zullen we uitzoeken hoe het heeft kunnen gebeuren, of het voorkomen had kunnen worden en welke stappen WNH moet nemen om herhaling te voorkomen.

WNH zal ook haar volledige medewerking geven aan relevante overheids- en internationale instanties.

22. Hoe weet je dat de goederen die WNH verzendt ook werkelijk bruikbaar zijn voor de mensen die hulp nodig hebben en dat ze hun gebruiken en tradities respecteren?

We verzenden alleen goederen waar onze lokale partners specifiek om gevraagd hebben; we verzenden niet iets alleen maar omdat we dat zo graag willen. We leiden onze partners erin op dat ze zo specifiek mogelijk aangeven wat ze nodig hebben. Als ze vragen om "een geneesmiddel", bedoelen ze dan middelen tegen verkoudheid en griep die je bij de drogist kan kopen, of misschien een antibioticazalf, of misschien zelfs medicijnen voor chemotherapie? Als we twijfelen, vragen we extra informatie of bezoeken we de partner ter plaatse om de noodzaak en geschiktheid van de aangevraagde GIK te bepalen.

Wij proberen altijd GIK naar het buitenland te versturen die passen binnen de cultuur en het project. De echte deskundigen zijn echter onze lokale partners of onze autochtone medewerkers, alsmede de regeringen van de gastlanden (mits hun inbreng toepasselijk is). Zij zijn degenen die kunnen aangeven wat er ter plekke nodig is, rekening houdend met de cultuur, regelgeving en tradities.

23. Er zijn mensen die zeggen dat GIK de plaatselijke economie kan ontwrichten. Zijn jullie het hier mee eens?

Voor bepaalde goederen kan dat het geval zijn en we werken eraan om dit te voorkomen. Als bijvoorbeeld een gemeenschap in Guatemala een plaatselijke fabriek heeft met 100 mensen in dienst om shirts te maken, dan zouden we de plaatselijke economie ontwrichten als we 50 naaimachines zouden sturen om anderen de mogelijkheid te geven een "thuisbedrijfje" op te zetten voor het maken van shirts.

24. Hoe bepalen jullie wie de GIK van WNH in het buitenland zullen distribueren?

We selecteren onze ontvangers en programmapartners met grote zorgvuldigheid. Ze moeten ter plaatse "wettig erkend" zijn (een erkende liefdadigheidsinstelling, een bekende serviceclub, een overheidsinstantie, etc.) met goede referenties en een sterke leiding. Bovendien moeten ze bewezen hebben dat ze het soort GIK dat ze aanvragen en de kwantiteit ervan kunnen verwerken. Hebben ze de benodigde mankracht? De vrachtwagens? De opslagruimte? De beveiliging? Zullen ze op een betrouwbare manier terugrapporteren? Hebben ze een ondernemingsplan waardoor ze goed gestructureerd zijn en zowel efficiënt als effectief zijn?

We staan altijd open voor nieuwe GIK-partners en een manier om ze te ontmoeten is door het bezoeken van andere projecten die we in de gastlanden ondersteunen.

WNH gaat uit van "**8 elementaire A's**" bij het selecteren van programma's die WNH mogelijk zal ondersteunen. Elk van onze projecten moet hieraan voldoen:

1-Asking = Vragen: er moet aan ons gevraagd worden of we willen helpen. Zonder die "vraag" kunnen we onmogelijk weten wat voor hulp gegeven moet worden, waar, wanneer en aan wie. WNH verzendt nooit iets "om maar iets te kunnen verzenden".

2-Accessibility = Toegankelijkheid: kunnen onze voorraden onder vijandige omstandigheden veilig afgeleverd en opgeslagen worden? Zullen plaatselijke wetten of gebruiken (bijvoorbeeld oponthoud bij de douane, georganiseerde misdaad) ons werk hinderen?

3-Acceptability = Aanvaarding: worden onze inspanningen ter plaatse geaccepteerd? Buitenlandse hulp wordt niet altijd op prijs gesteld in sommige culturen of onder vijandige omstandigheden.

4-Availability = Beschikbaarheid: kan WNH voldoende bronnen aanboren om de klus te klaren? Kunnen we voldoen aan de vraag van onze collega's in een project om in bepaalde behoeften te voorzien? We zullen nooit willens en wetens "rotzooi verzenden".

5-Affordability = Betaalbaar: de beschikbare middelen moeten op een verstandige manier worden gebruikt en met zorg worden verdeeld. Bij elk WNH-project streven we ernaar geen verplichtingen aan te gaan die we niet kunnen nakomen; echte hoop is niet gebaseerd op wankele beloften.

6-Appropriateness = Geschiktheid: past het voorstel voor een bepaald project bij een liefdadigheidsinstelling die Nederland vertegenwoordigt? Zullen onze donoren tevreden of beledigd zijn door een bepaalde stap die we nemen?

7-Accountability = Verantwoordelijkheid: bereiken de hulpgoederen de mensen die we willen helpen en worden ze op de juiste manier gebruikt? Krijgen we veldrapportages? Is het mogelijk de projecten ter plaatse te bezoeken, zelfs in oorlogsgebieden? Kunnen we voldoen aan regelgeving en accountantsnormen, zowel in Nederland als in het buitenland?

8- Anti-terror = Anti terreur: kunnen we er redelijk zeker van zijn dat onze hulpmiddelen niet direct of indirect een bijdrage leveren aan terrorisme of aan andere criminele activiteiten?

25. Zijn GIK net zo waardevol voor ontwikkelingswerk als voor noodhulp?

Absoluut. Landbouwapparatuur en -voorraden zijn daar een goed voorbeeld van. We sturen zaden, handwerktuigen en soms zelfs tractoren als GIK. Dit soort GIK bevordert de plaatselijke voedselvoorziening, stimuleren economische groei doordat boeren het teveel geproduceerde kunnen verkopen om zo hun familie te onderhouden, ze bevordert de gezondheid door goede voeding en ze stellen kinderen in staat om beter te leren op school.

Op een vergelijkbare manier helpen GIK WNH om capaciteit op te bouwen (meer en betere dienstverlening) op medisch en onderwijskundig gebied in buitenlandse gemeenschappen. Een land dat wil dat zijn bevolking Engels leert om op die manier handel met het buitenland te bevorderen, zet een grote stap in de verwezenlijking van dit plaatselijk doel met de GIK-bibliotheekboeken (afkomstig van deelnemende bibliotheken) die we ze toesturen.

26. Voert WNH ooit accountantscontroles uit zodra GIK bij de partners in het buitenland zijn aangekomen?

Ja. Afhankelijk van de waarde en de gevoeligheid van de GIK nemen we de volgende stappen: (1) we voeren ter plaatse controles uit met onze eigen medewerkers, vrijwilligers en medewerkers van andere organisaties waar we mee samenwerken; (2) we nemen plaatselijke accountants in dienst (onafhankelijke consultants, accountants, etc.) om voor ons inspecties uit te voeren; en (3) we sturen accountants uit andere landen om inspecties uit te voeren en terug te rapporteren. Soms is de mogelijkheid ter plaatse controles uit te voeren beperkt in verband met de lokale veiligheid (bijvoorbeeld in oorlogsgebieden).

27. Bestaan er internationale richtlijnen voor juist gebruik van GIK?

WNH gebruikt de GIK Interagency-normen voor dit doel. De normen (zie <www.aerdo.org>) omvatten richtlijnen betreffende toepasselijkheid van programma's, waardebeoordeling, boekhoudkundige normen en "best practices" voor distributie en methodes om programma's te evalueren. Ze worden nu wereldwijd gehanteerd in tientallen ontvangende en verzendende landen, door duizenden GIK-gebruikers.

28. Hoe zijn deze normen tot stand gekomen?

In het begin van de jaren negentig van de vorige eeuw zijn vijf organisaties in de VS (World Emergency Relief, samen met World Vision, International Aid, Food for the Hungry en MAP) twee jaar lang bij elkaar gekomen om de AERDO GIK-normen te ontwikkelen. De algemeen directeur van het WNH was een van de acht mensen die de GIK-normen daadwerkelijk geschreven hebben. Deze normen worden nu wereldwijd gehanteerd door leden van humanitaire handelsgroepen zoals Interaction (<www.interaction.org>), AERDO (<www.aerdo.org>) en Hong Kong's Global Hand (<www.globalhand.org>). Sinds de tijd dat de AERDO GIK-normen voor het eerst geschreven werden, zijn ze nog aangepast (de meest recente aanpassing dateert van 2000) en het is nog steeds de meest uitgebreide algemeen geaccepteerde boekhoudkundige gedragscode voor GIK.

29. Interessant. Maar het zijn normen die in de VS zijn ontwikkeld. Waarom zouden ze van toepassing zijn op de wereldwijde WNH-familie of zelfs andere liefdadigheidsinstellingen in andere landen?

Deze normen zijn veruit de meest gedetailleerde uitwerking van "best practices" die beschikbaar zijn in elk land. In veel landen waar bedrijven gevestigd zijn die GIK aan WNH doneren, zijn de GIK-normen de ENIGE beschikbare normen voor verantwoording en transparantie.

Gezien het aantal instellingen die de normen al hanteren en het wereldwijde bereik van humanitaire hulp met GIK, aanvaarden de regeringen van de gastlanden de GIK-industrienormen ook graag omdat ze een betere nood- en ontwikkelingshulp voor hun eigen bevolking stimuleren.

Hoewel het hanteren van de normen op vrijwillige basis plaatsvindt, worden ze ook door veel instanties die liefdadigheidsinstellingen controleren gezien als "best practices" voor liefdadigheidsinstellingen die GIK gebruiken. De GIK-normen zijn ervoor bedoeld organisaties te helpen om hun programma's en financiële activiteiten open en eerlijk te presenteren.

30. Hoe beschermen deze normen het publiek tegen oplichting?

De GIK-normen bieden op verschillende manieren voordelen aan het publiek en donoren. Twee voorbeelden daarvan zijn:

1. Samen met de initiatieven van de World Health Organization die de verzending van "nieuwere" medicijnen als liefdadigheid stimuleren, is de jarenlange praktijk van het versturen van "rotzooi" (medicijnen waarvan de houdbaarheidsdatum verstreken is, etc.) naar het buitenland bijna volledig uitgeroeid.
2. Liefdadigheidsinstellingen die de normen hanteren, sturen de best mogelijke voorraden naar het buitenland, eerlijk getaxeerd en zonder financieel of programmamisbruik. Eerlijke rapportages zijn gegarandeerd zowel door zelfregulering als door gereguleerde supervisie.

31. Worden de donoren van WNH (of ze nu geld of goederen geven) beschermd door deze GIK-normen?

Ja. Als donoren organisaties steunen die GIK gebruiken in overeenstemming met de normen, dan kunnen ze erop vertrouwen dat alle mogelijke stappen met de nodige toewijding zijn genomen om ervoor te zorgen dat goederen met een hoge kwaliteit naar mensen worden gestuurd die het werkelijk nodig hebben. Ook kunnen ze er zeker van zijn dat er een goede beveiliging is geweest, er een goede financiële administratie is gevoerd, dat het programma maximaal is aangepast en dat er in alle fasen een hoge graad van verantwoording en transparantie heeft plaatsgevonden.

32. Hebben de GIK-industrienormen geholpen bij het wegnemen van bezorgdheid in ontvangende landen?

Regeringen in gastlanden en plaatselijke organisaties (serviceclubs zoals Rotary en plaatselijke liefdadigheidsinstellingen) werken graag samen met WNH en met andere liefdadigheidsinstellingen die de industrienormen hanteren, omdat ze weten dat onze GIK zorgvuldig uitgezocht worden om tegemoet te komen aan specifieke plaatselijke behoeften en dat ze de lokale bevolking helpen. En als ze in het bijzijn van de media onze containers openen, dan treffen ze geen rotzooi aan!

33. Wat is het grootste bezwaar dat jullie ooit over GIK gehoord hebben?

GIK krijgen soms een slechte beoordeling als mensen vol goede bedoelingen maar zonder kennis van "best practises" proberen om ongeschikte GIK te versturen. Ze verzamelen een grote hoeveelheid tweedehandskleding, voedsel, producten voor persoonlijke verzorging, boeken en medische proefmonsters. Vervolgens sturen ze deze goederen naar het buitenland zonder rekening te houden met wat men ter plaatse nodig heeft, met plaatselijke regelgeving of zelfs zonder dat hun ontvanger in staat is de douaneformaliteiten te regelen en de goederen op een goede manier te distribueren.

De gevolgen kunnen desastreus zijn voor plaatselijke organisaties die overstroomd worden met goederen terwijl ze niet de capaciteit hebben om ze te distribueren; hetzij omdat ze niet beschikken over middelen zoals vrachtwagens en opslagruimte, hetzij omdat ze de goederen gewoon niet willen hebben.

Kerken en serviceorganisaties hebben bijvoorbeeld meer dan 400 zeecontainers met goederen gestuurd naar slachtoffers van de orkaan Mitch in Honduras. De inhoud van deze containers is uiteindelijk vernietigd in het gastland. (De voorraden waren niet nodig, niet geschikt, onacceptabel om gezondheidsredenen, of ze waren bedorven omdat de ontvangers ze niet efficiënt ingeklaard kregen door de douane. Mensen hadden het idee "dat ze geholpen hadden", maar hun pogingen hebben alleen maar meer ergernis en verwarring opgeleverd in een zwaar getroffen rampgebied.

34. Wat doen jullie met GIK als de houdbaarheidsdatum bij opslag erg kort is?

Onze standaardprocedure is dat er nog 6 tot 12 maanden ruimte moet zijn tot de "uiterste houdbaarheidsdatum". Hierbij is rekening gehouden met een maximale tijd van twee maanden tot verzending, een maand voor douaneformaliteiten, de benodigde tijd voor plaatselijke distributie aan ziekenhuizen etc., en de tijd nodig voor het uitreiken aan de eindgebruiker (kinderen en andere hulpbehoevenden).

Als de levensduur bij opslag te kort is en we de verzending en distributie zo regelen dat de goederen veilig binnen een kortere tijd gebruikt kunnen worden, dan accepteren we de goederen tegen een "bezwaarde" (lagere) waarde.

Stel dat een farmaceutisch bedrijf een juridisch bindende schriftelijke verklaring wil afgeven waarin de "te gebruiken tot" datum verlengd wordt en de Minister van Gezondheid van het gastland die verklaring wil accepteren, dan overweegt het WNH om de goederen naar het betreffende ministerie van Gezondheid te versturen. Er wordt dan geen reële marktwaarde in onze financiële overzichten opgenomen.

Als we geen redelijke verwachting hebben dat het ons bij een dergelijke transactie lukt om een GIK-donatie te verzenden en te distribueren binnen de tijd die door de regeringen en/of fabrikanten vereist is, dan zullen we de GIK-donatie niet accepteren.

35. Weigeren jullie andere aanbiedingen van GIK? Waarom?

Normaal weigeren we GIK vanwege een korte houdbaarheidsdatum bij opslag zoals die wordt bepaald door de "uiterste houdbaarheidsdatum" die op de verpakking staat. We accepteren ook geen GIK die op een verkeerde manier gebruikt zouden kunnen worden (zie opmerkingen over terrorisme) of die de waarden van de WNH-familie aantasten. We accepteren geen GIK die ongeschikt zijn voor menselijke consumptie. (Iemand heeft ons ooit eens vers ingeblikte groenten aangeboden waarvan de houdbaarheidsdatum geen probleem was. Er zaten echter kleine stukjes steen tussen de groenten!)

36. Waar slaan jullie de GIK op?

Om de kosten laag te houden, slaat WNH GIK op waar het veilig is en met zo min mogelijk of zelfs geen kosten voor ons. GIK-donoren laten ons vaak hun faciliteiten voor opslag gebruiken tot we klaar zijn om hun donatie op te halen; dit is meestal een paar dagen voor ze naar het buitenland worden verstuurd. We slaan GIK ook op in havens in onze containers die over de oceaan worden vervoerd en ook bij onze partners of onze eigen faciliteiten in de gastlanden. Een gedeelte van onze kostenbesparing realiseren we door een goede afstemming van het ophalen van donaties met de verzendroosters van onze vrachtvervoerders (of het nu over water, land of via de lucht is).

In ons eigen GIK-magazijn zou er veel te zien, te ruiken en te horen zijn, maar daar zijn wel hoge kosten aan verbonden door huur, verzekering, apparatuur en arbeidsloon. Door onze magazijnkosten zoveel mogelijk te beperken, hebben we jaarlijkse besparingen van meer dan 30% weten te realiseren op onze totale verzending- en distributiekosten.

Als het absoluut noodzakelijk en rendabel is en als we geen andere mogelijkheden hebben, huren we opslagruimte om goederen op te slaan totdat ze verstuurd worden.

37. Is WNH ooit een container "kwijtgeraakt"?

Het is alleen in één land gebeurd, de Filippijnen, waar corruptie heel gewoon is in alle havens van dit eilandenrijk. We hebben diefstal in de Filippijnen teruggedrongen door onze verzendingen te vertragen zodat onze containers niet nageleverd hoeven te worden door plaatselijke vervoerders, aangezien dit het meest kwetsbare moment is met betrekking tot diefstal. Onze partners begrijpen dat we meer containers naar ze toesturen zodra zij er meer kunnen verwerken.

38. Wat vinden regeringen van GIK?

Regeringen waarderen de verzendingen van WNH en andere liefdadigheidsinstellingen die de GIK industriënormen hanteren. Onze goederen zijn direct te gebruiken, zijn van hoge kwaliteit, houden rekening met de cultuur, zijn aangepast aan plaatselijke behoeften en helpen de plaatselijke bevolking.

Met andere woorden: onze GIK brengen plaatselijke dienstverleners (overheid of particulier) niet in verlegenheid en dwingen ze ook niet om ongeschikte, ongevraagde voorraden te vernietigen. Ze zijn blij met wat we sturen en ze ontvangen het graag.

39. Welke ondersteuning geeft WNH aan haar buitenlandse partners als GIK worden verzonden?

We zorgen ervoor dat lokale partners voldoende opgeleid zijn om GIK-apparatuur te bedienen, of het nu voor medisch gebruik is, voor brandbestrijding, voor onderwijs of voor iets anders is. Administratief leiden we plaatselijke partners op zodat ze kunnen voldoen aan onze verwachtingen op het gebied van rapportage en financiële verantwoording. We leren ze hoe ze betere programma's kunnen opzetten zodat ze de hulp die ze nodig hebben effectiever aan ons kunnen rapporteren (bijvoorbeeld een schriftelijk voorstel). Financieel helpen we eventueel door het betalen van distributiekosten.

We helpen plaatselijke groepen om meer en betere diensten te verlenen aan de mensen aan wie zij hulp verlenen. We noemen dit capaciteit opbouwen. Dit is essentieel voor programma's die ontwikkeld zijn om op de lange termijn wereldwijde problemen zoals honger, ziekte, armoede en een gebrek aan onderwijs te verlichten.

40. Allemaal mooi en aardig, maar als ik geld geef dan wil ik dat mijn geld rechtstreeks naar het buitenland gaat naar kinderen die het nodig hebben. Ik wil het niet uitgeven aan het verwerven en verzenden van GIK.

We hopen dat u in overweging wilt nemen dat wij door geld te gebruiken voor het versturen van GIK, in staat zijn een ongewoon hoog rendement te realiseren met uw donaties: wij kunnen tot 20 euro waarde aan goederen sturen voor elke euro die u geeft. Maar wij onderkennen ook het belang van het doneren van geld aan het buitenland voor plaatselijk gebruik. Dat doen wij ook, met name wanneer het net zo effectief is om goederen plaatselijk in te kopen als het is om het te versturen vanuit het buitenland (dit geldt in het bijzonder voor bulkhoeveelheden rijst, meel en pasta, en ook voor bouwbenodigdheden). Natuurlijk blijft het soms essentieel om goedkoop voedsel toch vanuit het buitenland te versturen als de reguliere voedselkanalen in het gastland niet functioneren (bijvoorbeeld na een natuurramp).

41. Hoe kan ik meer informatie krijgen over de GIK-programma's van WNH?

Als u meer informatie wilt ontvangen over de manier waarop WNH GIK gebruikt of verantwoordt, dan kunt u contact met ons opnemen via <info@wnh-nl.org . Als u of uw bedrijf informatie wil ontvangen of GIK wil doneren die WNH kan gebruiken, dan kunt u eveneens contact met ons opnemen via <info@wnh-nl.org . In beide gevallen vragen wij uw telefoonnummer en e-mail adres zodat we uw vraag snel kunnen beantwoorden.